

Dekema State te Jelsum

Stichting In Arcadië brengt buitenplaatsgebied Beetsterzwaag in kaart

Het historische parklandschap van Beetsterzwaag en Oltterterp is een cultuurhistorisch zeer waardevol gebied. Het is onlangs uitgebreid onderzocht door Stichting In Arcadië. De ontwikkeling van en samenhang tussen de verschillende states, buitenplaatsen en landgoederen is bestudeerd en gewaardeerd. Er is helder inzicht verkregen in de ontstaansgeschiedenis en een compleet overzicht opgesteld. De aaneengesloten reeks van buitenplaatsen en ruim opgezette parken ontstond in de 19e eeuw en Beetsterzwaag beleefde begin 20e eeuw zijn glorieertijd. Door veranderende economische omstandigheden, eigenaren en gebruiksfuncties verschaalden in de loop van de 20e eeuw de verschillende parken en raakte het parklandschap als geheel versnipperd. Toch is Beetsterzwaag in essentie nog steeds een adellijke, Friese lustwarande. Het onderzoek vormt de basis voor de ontwikkelingsvisie die in het kader van het Belvédèreproject zal worden opgesteld.

Stichting In Arcadië is als kenniserfgenaam van de voormalige PHB een deskundige non-profit organisatie op het gebied van groen erfgoed. De medewerkers maken plannen voor en adviseren over cultuurhistorische en landschapsarchitectonische kwaliteit en juridisch-strategische aspecten. Zij heeft een studiecentrum met 3500 boeken over buitenplaatsen en groen erfgoed opengesteld. In 2012 heeft In Arcadië de exclusieve beschikking over een subsidieregeling voor het maken van beheerplannen (buitenplaatsen van voor 1850 in particulier bezit en groter dan 1 ha).

Meer informatie: www.stichtingnarcadie.nl

De Stichting Staten en Stinzen heeft als doel de bekendheid van de staten en landhuizen in Fryslân te vergroten en het bezoek te bevorderen. Daarnaast wordt gestreefd naar een klimaat waarin behoud en beheer vanzelfsprekend is.

Stichting Staten en Stinzen, Postbus 137, 8900 AL Leeuwarden 058 266 66 17 info@statenenstinzen.nl www.statenenstinzen.nl

Redactie: F. Doting, R. Mulder-Radetzky, P. Nieuwenhuijsen, F. Feijen (BYLD)

In alle staten nieuwsbrief van de stichting Staten en Stinzen
Nummer 13 november 2011

IN ALLE STATEN

Dekema State te Jelsum

Jaar van de Historische Buitenplaatsen in Friesland

Het Themajaar Historische Buitenplaatsen 2012 wordt in Friesland met een reeks uiteenlopende activiteiten gevierd. Vanaf 25 maart is de expositie "Groen geluk. Van lusthof tot volkstuin" te bezoeken in het Keramiekmuseum Prinsessehof. Hier wordt onder meer aandacht besteed aan verschillende typen tuinen die bij buitenplaatsen zijn aangelegd: achttiende-eeuwse formele tuinen, landschapstuinen uit de negentiende eeuw en border-tuinen. De afbeeldingen op keramiek en prenten illustreren het historische verhaal. Verder worden tuinvasen getoond en serviesgoed dat in de theekeupels werd gebruikt. In 2012 is het 300 jaar geleden dat het Poptagasthuis in Marssum voor oude dames werd gesticht. Het jubileum wordt met een uitgave van een boek en met een symposium over gasthuizen in de herfst gevierd. Tevens wordt een toneelstuk opgevoerd op de state. De Schierstins in Veenwouden organiseert een 40 km. lange fietstocht langs historische buitenplaatsen in Noord-oost Friesland.

Verder zijn er muziekkuitvoeringen op Fogelsanghstate in Veenklooster en in Oranjewoud gepland. Op Epemastate in Ysbrechtum wordt waarschijnlijk wederom een toneelstuk van Shakespeare opgevoerd.

Naast de nu bekende activiteiten zijn er nog veel in voorbereiding. U kunt de actuele informatie op de website van de stichting vinden.

De Stichting Staten en Stinzen bereidt de uitgave van een rijk geïllustreerd magazine over buitenplaatsen in Friesland voor, waarin verschillende aspecten van de huizen en bewoners worden belicht. Dit zal - onder voorbehoud - in het voorjaar 2012 verschijnen.

Rita Mulder-Radetzky

U vindt hier een keuze uit de activiteiten die dit voorjaar plaatsvinden op en rond de Friese staten. Voor informatie over openingstijden en dergelijke raadpleegt u de website.

ACTIVITEITEN NAJAAR 2011

Foto van Stinswier bij Bitgum wint brons

Een foto van S. Hoogsteen won de derde prijs in de fotowedstrijd Wiki Loves Monuments 2011. 'Een jurylid: Toen ik monumenten ging beoordelen, had ik dit nooit verwacht.'

Staten en Stinzen houdt jaarlijkse platformbijeenkomst

Op 8 november heeft de stichting Staten en Stinzen haar jaarlijkse platformbijeenkomst gehouden. Gast was René Dessing, voorzitter van de stichting Themajaar Historische Buitenplaatsen 2012 en initiatiefnemer van het themajaar. Zelf bewoont hij de buitenplaats Huis te Manpad in Heemstede, vroeger bezit van de familie Van Lennep. Toen hij advieswerk deed voor onder meer kasteel Groeneveld en de voormalige stichting Particuliere Historische Buitenplaatsen, werd hij geconfronteerd met de vele zorgen die de oude huizen en grote parken met zich meebrengen. Doordat bovendien het begrip 'buitenplaats' zeer onbekend bleek, kwam hij op het idee om een 'Jaar van de buitenplaats' in het leven te roepen. Zijn idee sloeg aan, want in korte tijd meldden zich vele belangstellenden. Zo kon er een stichtingsbestuur worden gevormd en een comité van aanbeveling, gevormd door de twaalf Commissarissen der Koningin, die voor het eerst in de geschiedenis op deze manier - en bloc - naar buiten treden. Een van de doelstellingen van het themajaar is de verhoudingen tussen alle betrokkenen bij buitenplaatsen te verbeteren en dit lijkt nu al succesvol. Daarnaast gaat het er natuurlijk om bekendheid van de buitenplaatsen te vergroten. De stichting organiseert zelf een opening (te Amerongen), een slotmanifestatie (in Brabant) en een vijftal conferenties, waarvan één in het noorden. Men heeft bewerkstelligd dat het thema van de Open Monumentendag in 2012 goed aansluit bij het themajaar: Historisch Groen. De regionale activiteiten worden verzameld op de website. Het aantal is nu al 175! Het weekblad Elsevier heeft aangekondigd een grote special aan het onderwerp buitenplaatsen te gaan wijden.

De voorlopige plannen in Friesland passeerden ook de revue. Onder de aanwezigen waren er nogal wat die bij een activiteit betrokken zijn. De tentoonstelling Groen Geluk in het Prinsessehof is een prominent evenement, maar er zijn ook tentoonstellingen in kasteel Groeneveld (Baarn) en buitenplaats Akerendam in Beverwijk laat bloemperken uit vijf verschillende eeuwen zien.

❖ Dekema State Jelsum

10, 11 december, 14.00 - 18.00 uur

- Winterlichtjes weekend
- expositie Handwerken van Tesselschade Arbeid Adelt
- expositie Stilleven van Rob ter horst

21 april 2012 Voorjaarsfair

Meer informatie op de website: www.dekemastate.nl

❖ Schierstins Feanwâlden Veenwouden

• 3 dec t/m 8 jan. - Expositie 'Licht na donker' en 'De Levensboom' van kunstenaarsgroep De Artchipel

- za. 17 dec. 20.00 uur - Kerstconcert Syrène Saxofoonkwartet
- za. 28 jan. 2012, 20.00 uur - Concert percussioniste Leticia Bal, saxofonist Paul Weiling

❖ De Klinze

Hotel De Klinze biedt kerstarrangementen aan en een Oud-en-Nieuwarrangement.

Meer informatie op de website: www.klinze.nl

❖ Prinsessehof Leeuwarden

- t/m 15 jan. 2012: J.W.N. van Achterbergh
Moderne keramiekcollectie van een bevlogen verzamelaar
- 25 nov. t/m 19 febr. 2012: Schreeuw uit het harnas *Keramisch werk van Lucebert*
- 25 nov. t/m 4 maart 2012: SCHWARM Beate Reinheimer en Ulrike Rehm
tachtig keramische kevers

• 25 maart t/m 28 oktober 2012: Groen Geluk - Van lusthof tot volkstuin

Een tentoonstelling over tuinen, van historische buitenplaats tot volkstuincomplex. De museumzalen worden ingericht als tuinen, met echte bloemen en planten! U wandelt door een achttiende-eeuwse formele tuin, via een landschapstuin en een Engelse bordertuin naar een hedendaagse volkstuin. De getoonde keramiek vertelt het verhaal van deze tuinen.

❖ Fogelsanghstate

- 7 april 2012 concert met Emmy Verheij, viool, en Frans Douwe Slot, piano
georganiseerd door de Kunstkring Hardegarijp

❖ Huize Oranjewoud, Klein Jagtlust, Oranjestein

- 11 t/m 13 mei 2012 reeks Landgoedconcerten - *kamermuziek*
Huize Oranjewoud, Oranjestein en Klein Jagtlust worden daarvoor eenmalig opengesteld.
Meer informatie op de website: www.festivaloranjewoud.nl

Verschenen: **Vooremer, familiehuis van de Heloma's**

Rudolf Wieringa, Bernhard van Haersma Buma en Rita Mulder-Radetzky